

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

De pertinentibus ad inferiores praelatos, specialiter ad Curatos 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

DE VITA CHRISTIAN. 105

robustis eriguntur ac statuuntur pul-
ueres & festucae leuissimae, gramina,
& stramina, quae omni vento tētatio-
nis, omni turbine vitiorum, omni im-
petu passionum deiiciuntur. O quali-
ter periclitatur, qui talibus columnis
ac basibus innituntur, De ijs plura cō-
scriberem, & de pertinentibus ad ar-
chidiaconos quasdam ponerem regu-
las, de quibus in libello de vita & re-
gimine archidiaconorum dictum est
pleniùs: sed rationabilibus ex causis
pertransco: hic tantundem sufficiat
tetigisse.

*De pertinentibus ad inferiores pra-
latos, specialiter ad Cu-
ratos,*

Artic. IIII.

 Olicitè cura teipsum pro-
babilem exhibere Deo, o- 1. Tim. 2.
perarium inconfusibilem,
rectè tractantem verbum
veritatis. Longum esset de singulis ec-
clesiasticorum statuum gradibus pro-
sequi, vt de patriarchis, cardinalibus,
primatibus, metropolitanis, archiepi-
scopis, archipresbyteris, praepositis,
c s deca-

decanis, abbatibus, prioribus: nec huius opusculi id requirit intentio: quia & is, cuius instantia hæc scribuntur, illa dūtaxat petijt tangi, quæ sibi in sermocinationibus suis ampliùs poterūt deseruire. Porro hoc in generali reor tangendum, quòd in vniuersis gradibus, statibus atque ordinibus quanto quis altioris est dignitatis, iurisdictionisque latioris, eo ad ampliorem virtutum perfectionem adstringitur: & in quantum Christianus est, tenetur ad talem conuersationem, sicut in primo est declaratum tractatu: in quantum verò diaconus, ad virtuosiores: in quantum sacerdos, ad vitam adhuc tanto eminentioris virtuositatis, quanto sacerdotium diaconatu est dignius, in quantum sacerdos curatus, adhuc ad conuersationem multo plus virtuosam & exemplarem, ratiõe pastoralis officij, quod non parua est dignitatis. At verò in quantum decanus ruralis, aut archipresbyter, aut collegiatus decanus, ad vitam tenetur, ad hæc multo plus virtuosam, irreprehensibilem & sinceram: atque in quantum archidiaconus, obligatur ad virtuositatē adhuc exuberantiorē: sicque ascendendo

gras

*Vt gradatim
maior san-
ctimonia à
Christianis
prostatuum
varietate.
exigatur.*

DE VITA CHRISTIAN. 167

gradatim. Denique de religiosis & eorum praelatis est evidens, quod iuxta qualitatem, arduitatem & eminentiam variam regulæ & suæ professionis atque monasticæ prælationis, ad multa magis aut minus sublimia ac perfecta specialiter obligantur: quod profecti valde esset prolixum. In quibus omnibus iuxta tacta, quo gradus, status, prælatio, ordo, seu dignitas extat maior & altior, eo ruina grauior, culpa maior, negligentia vituperabilior, carnalitas damnabilior est censenda, quia quo maior dignitas, eo virtuositas maior exigitur, & vehementior ac multiplior obligatio ad sincere viuendum iuxta exigentiam vniuscuiusq; vocationis. Insuper in omnibus istis vnusquisque istorum tenetur per charitatem incipere à seipso, primoque facere, deinde docere; cum dicat Saluator: Quid proficit homo, si vnuersum mundum lucretur. & perdat seipsum. *LUCA 9.* Secundo, tenetur suos domesticos debite gubernare. Tertio, officiatu suos atq; vicarios, vt ad sua officia sint cõdigni, & efficaciter impleant ea. Quarto, plebem communem. Nunc autem de sacerdotibus curatis aliquid

*Curati qui
bus virtui-
bus vitam
suam debeāt
ornare.* itaque ad cunctas tenentur virtutes
vel circa seiplos, aut circa subditos su-
os, aut circa suos superiores, ad quas
præsules obligantur vel circa se, vel
circa superiorem, aut circa subiectos.

Etenim sicut se habet antistes ad vni-
uersam sibi commissam diocesim: sic
vnusquisque curatus seu capellanus i-
pse habet se ad creditam sibi parochi-

I am. Talis ergo in primis conetur ac-
satagat conuersari, vt oportet & con-
decet Christianum, vitando cum om-
ni diligentia omne mortale pecca-
tum, eaq; omnia adimplendo, quæ in
duodecim regulis in primo libello in-

II ductis, tanguntur. Secundò conetur
& satagat conuersari vt spectat ad sa-
cerdotem, seipsum quotidie disponē-
do ad celebrandum deuotè & dignè,
ne reus sit corporis & sanguinis Chri-
sti, In ipsa quoq; celebratione sit recol-
lect⁹, attentus, ac feruens, timoratè &
cum reuerentia summa se habens.
Sed & facta celebratione, de tantis be-
nificijs Deo sit gratus, iugiter memor
& custoditus in cunctis, ne linguam
suam polluat verbis illicitis, vanis, o-
tiosis, scurrilibus, ne dicam, mendosis,

detra-

H. DE VITA CHRISTIAN. 109

detraCTORijs & lasciujs, cum qua protulit sacratissima Missę & canonis verba: pensetque quòd etiam laici eo saltem die, quo communicant, deuotius solito se habent. Attendat dignitatē tanti beneficij, & maiestatem ac sanctitatem patris æterni, cui id offert. Causas quoque permaximas, pro quibus hoc immolat, & vereatur, tremat ac erubescat coram Deo altissimo in tanto sacrificio se habere indignè, indeuotè, irreuerenter, & absque debita puritate. Tertiò nitatur ac satagat viuere, vt tenetur, in quantum curā sortitus est animarum, vt iuxta introducta Apostolica documenta sit non solum iuxta communem cursum & modum, sed etiam specialiter ac eminenter, prout sacerdotium & pastorale requirunt officium, irreprehensibilis, exemplaris, sobrius, prudens, morigeratus, pudicus, hospitalis, doctor & in formator gregis sibi commissi, nō litigiosus, non cupidus, suęque domui bene præpositus: non superbus, non iracundus, non turpis lucri auidus: sed benignus, iustus, continens, & rectè tractans verbum veritatis, scripturarum eloquia bene declarans ac prædicans,

.III

uo D. DIONYS. CARTH.

cans, ita ut imprimis impleat ea. Ecce ad omnia ista tenetur sacerdos, inquam

- III. tum curatus, secundum gradum eminentiæ ordinis sacerdotalis atque officij pastoralis. Quartò studeat suos domesticos idoneè regere, totamque suam parochiam, quibus (potissimè festis diebus atque dominicis) sermocinetur, Evangeliumque exponat, & de credendis ac agendis instruat in ecclesia congregatos, & de quatuor nouissimis, de modo quoque resistendi victoriosè tētationibus cūctis, & qualiter venerari debeant sacramēta, & de modo confitendi, & quam salubre sit multoties confiteri. Quintò studeat ubique, in mensa, in communi colloquio, & alibi semper exemplariter se habere, delinquentes quoque moderatè corripere, & ædificatoria verba proferre: tabernas, comestationes & potationes superfluas totaliter detestetur, nisi in itinere necesse sit ei introire tabernam. Omnem mulierem suspectam, & secundū iura prohibitam, à sua omnino remoueat domo. Sextò curet sibi libros obtinere vtilēs, vacanteque sibi tēpore assiduè oret, legat, studeat, scribat, meditetur, atque quotidie seipsum
- recolligat

DE VITA CHRISTIAN. III

recolligat, perferutetur, expurget, & qualiter se habeant sibi commissi attendat, ac contra peccata, in quibus magis culpabiles sunt, specialius prædicet cū feruore. Septimò summè sollicitus sit circa grauiter infirmantes & agonizantes, quos personaliter, si sic magis expediat, visitet, instruat, consoletur, ad patientiam exhortetur, & cōtra tētationes, quæ in extremis plus fauiunt, præmoneat ac muniat eos: & si fieri potest, morientibus absit, & sacra verba ipsis loquatur. Alioq̄ disponat, vt absint illis deuotę personę vsq; ad expirationē: quia in hora illa maximum & extremum extat periculū. Porro de tentationibus, quæ tunc acrius solent agonizantes inuadere, & de modo resistendi eisdem, & qualiter tunc infirmātib; sit assistendū, diffuse scripsi in tractatu, de particulari iudicio, quod fit in obitu singulorum. Octauò doceat omnes in ecclesia publicè, qualiter vniuersi, & singulariter etiā operarij atque mechanici, ac terræ cultores, debeant omni die primò *Lucæ. 12.* quærere regnum Dei & iustitiā eius, rectam quoque intentionē habere, & omnes suos labores ad debitum finem,
hoc

hoc est, ad Dei honorem & gloriam, propriamque salutem referre, & missam, si eis vacet, quotidie libenter ac deuotè audire, & sub laboribus suis mentem suam ad Deum interdum erigere, orando ac salubria meditando, & vt de sero, antequam eant dormitum, conscientias suas examinent: quid boni omiserint, quid mali commiserint pensent, & de omni sua doleant culpa, veniam deprecentur, aptoque tempore confiteri proponant. Itaque de ijs & de cæteris omnibus ad omnem Christianum spectantibus, quæ suprà in primo libello sunt tacta, instruat ipsos frequenter, seriosè ac feruidè: de ijs quoque quæ ad quosdam specialiter pertinent, quæ infrà tangètur. Postremò constat ex dictis, quàm deflenda & maxima sit deformatio ac ruina curatorum, quorum heu nonnulli sunt publici concubinarij, qui & spiritales filias suas vitiosissimè ac prorsus sacrilegè non metuunt inquinare. Tantum de curatis sit tactum, de quorum vita & regimine librum edidi specialem.

Quam